

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

Een vernederde koning

*'Ook ging de koning over de beek Kidron...
En David ging op door de opgang der olijven'*

2 Samuël 15:23,30

In gedachten zien we David gaan. Op de vlucht voor Absalom, zijn eigen zoon. Wat een leed! Wat zal er allemaal door het hart van David zijn heengegaan. De woorden van Nathan echoën na in zijn hart: 'Het zwaard zal van uw huis niet wijken'. Nu verlaat hij Jeruzalem. Hier is David niet sterk genoeg om de strijd tegen Absalom aan te gaan. Ook vreest David dat een treffen in de stad op een bloedbad uit zal lopen. Langs de oostkant van de stad zoekt David weg te komen. Het gehele hof en zijn trouwe hofdienaren volgen hem. Ook Davids lijfwacht, de Krethi en de Plethi, is hem trouw gebleven. Ook zien we in het gevolg soldaten uit de mannen van Gath onder leiding van Ithai. Bij het laatste huis van de stad houdt David stil en laat hij al zijn mannen aan zich voorbijtrekken. Dan gaat de koning verder ... zijn gezicht verborgen in een doek, op blote voeten, wenend. Allen die met David mee gaan op de vlucht hebben eveneens het hoofd omwonden en wenen. Er is groot verdriet, zelfs rouw in de harten van de velen die met David Jeruzalem verlaten. Zo gaan ze door de poort, de berg af, door het Kedron dal en dan weer naar boven de Olijfberg op. En ver daar achter ligt het doel van de vlucht, het Overjordaanse. Daar zoekt David een veilige schuilplaats. Wat een gezicht. De koning vlucht. Geen kroon op zijn hoofd. Geen

schoenen aan zijn voeten. Geen gejuich maar rouw en geweent. Dit is in één woord gezegd: vernedering!

In deze weg van vernedering is David opnieuw een type van Christus. Ook Davids grote Zoon ging de weg door het Kedron dal: 'En als Hij dit gezegd had, ging Hij uit over de beek Kedron' (Joh. 18:1). Nadat Jezus door het dal is gegaan, maakt ook Hij de opgang der olijven. We zien Hem de hof van Gethsémané binnen gaan. Grote ziele droefheid grijpt Hem aan. Hij begint droevig en zeer beangst te worden. Wat drukt liet lijden onder de toorn Gods over de zonde Hem neer! Wat een vernedering! Wat een smart! Ziet Li de opmerkelijke overeenkomst tussen David en Jezus? Toch is er ook weer zo'n groot verschil. Terwijl David vlucht, treedt Jezus de dood des kruises vrijwillig tegemoet om de raad en Gods tot zaligheid van zondaren te volvoeren. Dat David zijn kroon heeft moeten afleggen heeft alles te maken met het kwaad door tic,rtizelf bedreven. Het bonst in zijn hart: 'Eigen schuld! Eigen schuld!'. Maar Jezus legt Zijn kroon niet gedwongen maar vrijwillig af. Davids Zoon is onschuldig. Hij heeft zonde gekend noch gedaan. En toch gaat Hij door het Kedron dal naar de Olijvenhof. Daar zal Hij kruipen onder de loden-

last van Gods toorn over de zonde. Zijn zweet zal veranderen in bloed. Ondertussen heeft het Sanhedrin raad gehouden. Judas is al onderweg. Nog even en dan zal Hij Zich overgeven in de handen van de mensen: 'Indien gij dan Mij zoekt, zo laat dezen heengaan'. Als een misdadiger zullen ze Hem wegvoeren, ter dood veroordelen, aan het vloekhout van het kruis nagelen. 'Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen'. Hoeveel aangrijpender is toch de 'opgang der olijven' van Davids Zoon en Davids Heere.

Hierbij is het voor ons de grote vraag of wij heerlijkheid in deze vernederde Koning zien? De profeet Jesaja geeft het antwoord: "Als wij Hem aanzagen, zo was er geen gestalten dat wij Hem zouden begeerd hebben. Hij was veracht, en de onwaardigste onder de mensen, een Man van smarten, en verzocht in krankheid; en een iegelijk was als verbergende het aangezicht voor Hem Hij was veracht, en wij hebben Hem niet geacht" (Jes. 53:2,3). Hoe komt het toch dat er geen heerlijkheid en gepastheid in de vernederde Zaligmaker wordt gezien?

Inhoud

Meditatie: Een vernederde koning .	1
De verhouding tussen Woord en Geest (3)	2
Commentaar: Een nieuwe godsdienstoorlog . . .	4
Uit het leven van ds. Daniël Bakker (3)	5
In orde	6
Boekennieuws	8
Kerknieuws	8
Berichten	9
Preekbeurten	10

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Klooslaan 9, 2985 CK Ridderkerk
tel. 0180-420865, fax 0180-423583

Administratie en betalingen van
abbonementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor abbon. gelden: 64327.
email: kbgg@cbgg.nl

Alle advertenties aan:

Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.
email: saambinder-adv@rdnet.nl

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementenprijs bij vooruitbetaling:

voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:

Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.

Zeepost:

Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

Advertenties € 0,50,- per mm.

Familieberichten

€ 0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
in bezit van de administratie te zijn.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

Hierop moeten wij antwoorden dat het ongelof geen schoonheid en dierbaarheid in een lijdende en stervende Jezus ziet. Onze trots en hoogmoed begeert een koning naar eigen snit. Een koning waar je als mens mee pronken kan. Een koning met wie je wat worden kan. Maar het Koninkrijk Gods komt niet met uiterlijk gelaat. Om heerlijkheid in de vernedering van Koning Jezus te zien, moeten wijzelf vernederd worden. Ontkroning en onttroning hebben wij nodig om de gepastheid en noodzakelijkheid te zien in de weg die Jezus ging. Zijn gaan uit Jeruzalem, door het Kedrondal, in de hof aan de voet van de Olijfberg is dan niet slechts een aangrijpende vlucht maar plaatsbekleding. Omdat

wij in dwaze hoogmoed God naar de troon en kroon hebben gestaan, moet Hij Zich vernederen. Hij moet ontroond en ontvroond worden opdat Zijn volk de eerkroon zal dragen. Heel Zijn vernedering roept ons dan toe: 'Ik voor u, daar gij anders de eeuwige dood had moeten sterven'. Het grote wonder van de plaatsbekleding van Christus is toch dat Hij volkomen in de plaats van Zijn volk is gaan staan, opdat al het hunne het Zijne zou worden, maar ook al het Zijne het hunne. Wanneer de Heilige Geest ons dit doet verstaan door het geloof, stemmen we met Maarten Luther in: "Heere Jezus, Gij zijt mijn zonde en ik uw gerechtigheid."

Woerden,

Ds. W. Harinck

De verhouding tussen Woord en Geest

(3) Bij ieder hetzelfde?

Ondanks de verschillende omstandigheden is er een eenheid aan te wijzen in de geestelijke leidingen en ervaringen van Gods kinderen. Een belangrijke vraag is of iedere gelovige dezelfde geloofskennis moet hebben? Als het gaat over het wezenlijke van de bekering moeten we deze vraag bevestigend beantwoorden. Al Gods kinderen kennen een werk van overtuiging en overbuiging in het hart. Allen kennen een droefheid die zich naar God uitstrekt. Allen gaan leren dat het aan hun kant kwijt en verloren is; allen gaan leren dat de zaligheid enkel en alleen uit genade is. Allen gaan gevoelen en beleven dat het geloof in Christus zo onmisbaar is.

Maar dat wil niet zeggen dat allen in dezelfde mate en onder dezelfde omstandigheden deze zaken doorleven. Er wordt wel eens het voorbeeld van bladeren aan een boom gebruikt. Een eikenblad is duidelijk te onderscheiden van een beukenblad. Maar het is wel zo dat alle eikenbladeren de levenssappen ontvingen van dezelfde eik. Ze kunnen verschillen in vorm, grootte, in kleur, maar allen staan via de takken in verbinding met dezelfde wortel. Zo is het ook in het geeste-

lijk leven. Gods kinderen verstaan elkaar in hun nood, uitzien, verlangen, zonedroefheid, geloof, hoop en liefde. Ze gaan dezelfde taal spreken: de taal van de ootmoed, van de schuldverslagenheid, van het heimwee. Ze krijgen dezelfde begeerten, ze krijgen dezelfde vijanden, ze worden gericht op hetzelfde Voorwerp des geloofs. Hoewel de Heere met duizend van Zijn kinderen duizend verschillende wegen houdt, wordt het toch vervuld: 'Eén lichaam is het en één Geest, gelijkerwijs gij ook geroepen zijt tot één hoop uwer roeping. Eén Heere, één geloof, één doop, één God en Vader van allen, Die daar is boven allen en door allen en in u allen.' De omstandigheden waaronder de Heere werkt zijn verschillend. Sommigen worden met kracht stilgezet op de weg der zonde, zoals Saulus van Tarsen en Manasse. Andere mogen de Heere reeds vanaf hun vroege jeugd dienen, zoals Timotheüs. Brakel schrijft in zijn *Redelijke Godsdienst* hier zeer pastoraal over.

Van de Vader én van de Zoon!

Als het over de verhouding tussen Woord en Geest gaat, is er nog een zaak waarop ik wijzen wil. In de kerkgeschiedenis lezen we een

strijd over de vraag of de Heilige Geest uitgaat van de Vader *en van de Zoon*. De kwestie heeft zelfs geleid tot de scheuring tussen de Oosterse en Westerse Kerk in het jaar 1054. Hoewel we nu niet dieper op deze zaak kunnen ingaan, is ze niet onbelangrijk. Als er immers een losmaking plaatsvindt van de Zoon en de Heilige Geest, met andere woorden, als de Geest alleen uitgaat van de Vader, heeft deze zienswijze tot consequentie dat er *twee* wegen tot de Vader zijn: namelijk langs de weg van de Zoon *en* langs de weg van de Heilige Geest. Als het werk van de Zoon en de Geest van elkaar losgemaakt worden, is het gevaar van mysticisme direct aanwezig. De weg tot God is dan mogelijk langs de weg die door Christus is gebaad aan het kruis én ze is mogelijk door de Geest langs de weg van de ascese. Waar losmaking plaatsvindt, komt ook gemakkelijk een verachting van de verzoening door voldoening.

De Schrift leert duidelijk dat de Geest uitgaat van de Vader *en van de Zoon*! Ik noem enkele bewijspplaatsen:

1. Als de Heilige Geest niet van de Zoon uitgaat, hoe zou Christus Hem dan kunnen uitstorten (Hand.2:53)?
2. Christus sprak: 'Niemand komt tot de Vader dan door Mij.'
3. We lezen in 1 Korinthe 12:3: 'Niemand kan zeggen Jezus de Heere te zijn, dan door de Heilige Geest.'
4. Christus is met de Heilige Geest gezalfd. Denk aan Zijn doop in de Jordaan.
5. Tenslotte kunnen we in dit verband wijzen op de Namen die de Geest draagt: Geest van Christus, Trooster, Geest des Heeren.

Een onlosmakelijke band

Er is dus een onlosmakelijke band tussen Christus en de Geest, anders gezegd tussen Woord en Geest. Christus wordt immers ook de Logos (Woord) genoemd. In Johannes 1 lezen we: 'In den beginne was het Woord en het Woord was bij God en het Woord was God.' De Heilige Geest bedient Zich in Zijn zaligmakende werkingen van het Woord. Als het niet naar, dat wil zeggen overeenkomstig het Woord is, zal het geen dageraad hebben. Calvijn zegt dat het gepredikte

Woord en de Sacramenten de organen van de Geest zijn. De Geest werkt niet buiten het Woord om.

Dat geeft een aantal overwegingen. 1. Wie de Geest losmaakt van het Woord en de betekenis van het Woord miskent, komt tot mysticisme of spiritualisme. Het geloof maakt plaats voor het gevoel. De prediking staat niet langer in het middelpunt. Niet 'er staat geschreven', maar 'hoe ervaar ik het' komt op de voorgrond te staan. Wie het Woord echter losmaakt van de Geest, met verachting van het werk van de Geest, komt tot rationalisme en vervalt spoedig in remonstrantisme. Er wordt een vermogen in de mens gelegd om te aanvaarden en te geloven met miskenning van de totale onmacht en doodstaat van de mens. Voor beide klippen moeten we ons wachten.

2. Als de Geest Zich van het Woord bedient, is dat voor ons een sterke aansporing om biddend en worstelend, bedelend om de Geest met het Woord bezig te zijn. We kunnen nooit genoeg het belang van kerkgang en prediking benadrukken. Onze vaders belijden in de Heidelbergse Catechismus, Zondag 25, op de vraag naar de herkomst van het ware geloof: 'Van de Heilige Geest, Die het geloof in onze harten werkt door de verkondiging van het heilig Evangelie, en het sterkt door het gebruik van de sacramenten.' Christus heeft Zijn kerk de opdracht gegeven het evangelie te prediken aan alle creaturen, omdat de prediking het door God Zelf aangewezen middel is om zijn gemeente te verzamelen en Zijn Koninkrijk te bouwen. Ga daarom biddend op onder de prediking. Buig voor de kerkgang uw knieën, ook als het leesdienst is. Heb hoogachting voor de ambten. Het zal ook ons verkeren in Gods huis bepalen. Smee om opening van verstand en hart. Smytegelt noemde de kerk de werkplaats van de Heilige Geest, waar grote gelegenheid voor de zondaar is om tot God bekeerd te worden. In de prediking gaat, zo zegt Calvijn, Christus voorbij in het gewaad van Zijn Woord. Gezegend

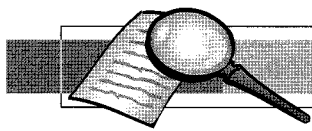
het ogenblik om in de kerk onder het Woord verkerend de bevende hand uit te mogen steken om de zoom van Zijn kleet aan te raken. Dat wil zeggen om als een arme, schuldige, onreine tot de Heere uit te gaan met de bede: 'O God, wees mij de zondaar genadig.' Bij het Woord kunnen we de bediening van de Geest niet missen. De Heilige Geest wederbaart de zondaar, maakt levend, schenkt die nieuwe geboorte. Hij overtuigt, zegt Christus, van zonde, gerechtigheid en oordeel.

Plaatsmakend werk

Samenvattend kunnen we zeggen dat het Zijn Werk is om plaats te maken voor Christus en Zijn offer en Hem te verheerlijken in het zondaarshart. Hij maakt plaats door ons te ontdekken aan onze verloren staat voor God, ons zondaar zijn te doen beleven en te belijden, opdat we in diepe ootmoed tot Hem zouden uitgaan om genade en gunst te begeren. Zaligmakende overtuigingen werken ootmoed, lage gedachten van onszelf en hoge gedachten van God. Ze veroorzaken een hartelijke droefheid, die zich naar God uitstrekt. Ze openen in het bijzonder ons oog voor de scheiding die er is tussen God en onze ziel, voor de breuk die er door de zonden gekomen is. Dat verwekt, omdat in de wedergeboorte ook liefde Gods in het hart wordt uitgestort, een heimwee naar God, naar Zijn gunst en gemeenschap. Het gaat in de ware bekering om God! Een mens die er weet van krijgt God kwijt te zijn, heeft geen rust meer voor hij het weten mag dat het weer goed is tussen God en zijn of haar ziel. Daarom is er de bede: 'Vertroost mijn ziel in haar gewezen en zeg haar: Ik ben Uw heil alleen.' De scheiding kan alleen opgeheven worden door het offer. Daarom maakt de Heilige Geest plaats voor het offer van Christus, door ons te leren dat al onze offers te kort zijn.

(slot volgt)

Alblasserdam, ds. B. van der Heiden

Een nieuwe godsdienstoorlog?

“Morgen kan het begin zijn van een totaal andere maatschappij, uit haar voegen gerukt door desintegratie van binnen en aanvallen van buiten... Een godsdienstoorlog is niet te vermijden”, aldus dr. M. Smalbrugge, predikant van de PKN, in een artikel in *Trouw* van 23 juni 2004. Hij voorziet een godsdienstoorlog tussen christendom en islamitisch fundamentalisme. Dus niet met de hele islam, maar alleen met dat - overigens groeiende - deel van de islam. Hij stelt daarbij de cruciale vraag wat het christendom voor elementen heeft die zo'n confrontatie zouden veroorzaken en waar het zelf voor zou willen vechten. Of het tot dat laatste nog bereid is, moeten we, zegt Smalbrugge, afwachten. Vooral die laatste vraag trof me. Veronderstel dat het tot een godsdienstoorlog komt, waar zou het christendom dan voor willen vechten en... wil het nog wel vechten?

Dat de stelling van Smalbrugge niet zomaar uit de lucht gegrepen is, blijkt als we de geschiedenis van de wereld van de laatste decennia nagaan. Daarin zien we een sterke toename van etnisch-religieuze conflicten. Denk aan Sudan, Nigeria, Ivoorkust en Indonesië. Landen waar als gevolg van deze conflicten miljoenen mensen zijn ontheemd en honderdduizenden zijn gedood. In al deze gevallen gaat het om een strijd tussen moslims en christenen. Jenö Sebök stelt in het *Reformatorisch Dagblad* van 10 juli 2004 dat christenen in Nederland lessen moeten trekken uit o.a. de godsdienststrijd in Indonesië.

Nederland

Ook in ons land rukt de islam op. Al de verhalen over secularisatie onder de in Nederland verblijvende islamieten ten spijt, blijven zij toch moslim. Ook al gaan ze niet meer of in mindere mate naar de moskee, zij blijven islamiet. Islam is niet alleen een godsdienst, het is tegelijk een cultuur, een levenshouding, die met het afleggen van de godsdienstige rituelen daaraan

verbonden, niet verdwijnt. Het aantal moslims groeit. Zij hebben grotere gezinnen dan de autochtone Nederlanders. Ook de toelating van Turkije tot de Europese Unie zal het aantal moslims doen stijgen. Allerlei beperkingen die er nu nog zijn, gelden dan niet meer. Maar, zegt iemand, de moslims zijn niet naar Nederland gekomen om de islam te verbreiden, maar om voor hen en voor hun nageslacht een betere toekomst op te bouwen. We moeten ons echter niet vergissen. In de hele wereld en ook in Nederland zijn krachten werkzaam die vooral jonge moslims proberen te doordringen van hun plicht de islam te verbreiden. Er hoeft weinig te gebeuren om de tegenstellingen aan te wakkeren. Een terroristische aanslag door fundamentalistische moslims kan bepaalde ontwikkelingen in een sneltreinvaart brengen.

De politiek

De politiek pleit voor een vreedzaam samenleven van allerlei culturen en religies binnen de ene rechtsstaat. Of dat ook de opvatting is van het merendeel van het Nederlandse volk valt overigens sterk te betwijfelen. Verdraagzaamheid van de één ten opzichte van de ander staat daarbij hoog in het vaandel. Fundamentalistische uitingen van religies moeten worden bestreden. Voor het gemak worden daarbij fundamentalistische moslimkringen en orthodoxe christenen op één hoop geveegd. Men lijkt wel met blindheid geslagen voor de gevaren die onze cultuur bedreigen. Onze cultuur, die wel wordt gezegd joods-christelijke wortels te hebben. Het antisemitisme neemt sterk toe. Niet alleen in België, waar een 16-jarige Joodse jongen door een groepje Marokkaanse jongeren werd neergestoken. Ook in Nederland neemt het antisemitisme toe, al wisselt per jaar de ernst van de daarmee verband houdende feiten. Het islamitische fundamentalisme zal zich niet alleen richten tegen het Jodendom, maar ook tegen

het christendom. Joden en islamieten staan in hun verzet tegen het feit dat God een Zoon heeft op gelijke voet, maar als het om de verovering van de wereld gaat, ziet de islam niet alleen een vijand in de Jood, maar ook in de christen. Zeker nu velen van die Joden en velen van die christenen helaas een levensgedrag vertonen, dat haaks staat op door fundamentalisten aangehangen waarden en normen.

De kerken

Hoe staan de kerken hier tegenover? Zijn die in staat een weerwoord te bieden aan de oprukkende islamisering van ons land? Welk antwoord hebben zij daarop? Als het tot een godsdienstoorlog komt, wat is dan de inzet van de kerken in de strijd? De grote kerkgenootschappen in ons land doen net zo hard mee aan het roepen in het koor van hen die pleiten voor erkenning van elkaar. We moeten met elkaar in dialoog. We moeten begrip hebben voor elkaars standpunten en elkaar respecteren. Maar wat koop ik voor het roepen om respect in een gevecht met een tegenstander? Is er nog plaats voor een dialoog als ik in mijn diepste overtuiging word aangevallen en anderen mij die overtuiging trachten te ontroven of om die overtuiging vervolgen of verdrukken? Heeft de kerk nog wel iets om voor te vechten? Dat had de kerk in de eerste eeuwen wél. In het gevecht met de vele religies in de toenmalige wereld had de kerk iets om voor te vechten, namelijk voor de waarheid dat Jezus Christus in de wereld gekomen is om zondaren zalig te maken. In de tijd van de reformatie had de kerk wat om voor te vechten, een goed waarvoor velen bereid waren goed en bloed te geven. De leer van de rechtvaardiging van de goddeloze door een geschonken geloof was het alleszins waard om voor te vechten. Men deed dat niet in eigen kracht, maar mocht weten de Heere daarin mee te hebben. De kerk heeft in haar wezen iets intolerants, waarvoor ze moet vechten, daartoe geroepen wordt, om de strijd te strijden tegen de driehoofdige vijand, de wereld, de duivel en ons eigen verdorven bestaan. Maar in onze 21^e eeuw is die vijand nauwelijks nog herkenbaar voor de kerk. De kerk die midden in de wereld staat, vertoont veelal de kenmerken van de wereld, gaat zo op in de wereld. Er is nog zo weinig onderscheid. De wereld roept om gerechtigheid en humaniteit, de kerk ook. De wereld

vraagt om tolerantie voor andersdenkenden, de kerk ook. De wereld streeft naar gelijke kansen voor iedereen, de kerk ook. De wereld roept om integratie van andere religies en andere culturen, de kerk ook. De duivel schijnt uitgebannen te zijn. Daar hebben we geen last meer van. Nee, daar hebben we ook geen last meer van, als we zijn werk doen. Dan laat hij ons met rust. En ons eigen verdorven bestaan? De wetenschap dat we goddeloze zondaren zijn en zondaren blijven? Is het niet ver weggezonden? Die werkelijkheid lijkt velen niet meer te raken. Veel christenen gaan er van uit dat hun verhouding met God goed is en richten zich op de intermenselijke verhoudingen, op het lief zijn voor elkaar.

En wij?

Hebben de kerken nog wel iets om voor te vechten? Zijn ze nog wel bereid om te vechten? Hebben ze zich niet zozeer verbonden met de heersende opvattingen in deze postmoderne maatschappij, dat hun christelijk ideaal misschien nog wel een ideaal is, maar niet meer exclusief christelijk? En hoe staat het met ons? Zijn wij nog bereid om voor onze overtuiging te vechten, ons goed en bloed te geven? Als het er op aankomt? Met de mond, dan zal het nog wel gaan, maar als verdrukking en vervolging komt om des geloofs wil? Als het gaat om de enige Naam onder de hemel gegeven tot zaligheid? Als we daarvoor niet meer in vrijheid mogen uitkomen? Als gevangenschap of misschien zelfs de dood dreigt? Zal dan de lauwheid, die ook onder ons zijn duizenden verslaat, ons tijdelijk redden uit de hand van de vijanden, maar tegelijk ook onze definitieve ondergang betekenen? Hebben wij nog wat om voor te vechten? Of is een gerust leven in het hier en nu ons genoeg? Zijn wij bereid om voor de naam de zaak des Heeren smaadheid te lijden? Is de Koning van de Kerk ons zo lief geworden dat we liever met Gods volk kwalijk behandeld willen worden dan voor een tijd te genieten van de wereld? U en ik moeten op deze vragen zelf maar een antwoord geven. Er is weinig fantasie voor nodig om aan Irakese toestanden te denken, waar recent christelijke kerken in vlammen zijn opgegaan. Een nieuwe godsdienstoorlog? De Heere beware ons er voor, maar als die komt, zijn we dan bereid?

Capelle aan den IJssel,

ds. W. Silfhout

Uit het leven van ds. Daniël Bakker

(3)

Doorbrekend werk

Op de eerste zondag van 1850 was er een dienst in de Afgescheiden kerk te Baarland. Daar stond op dat moment ds. A. de Bruijne. De Ledeboerianen hadden vrij veel met hem op. P. van Dijke en diens gemeenten hebben hem zelfs om aansluiting verzocht. Bakker moest een goed uur gaan naar Baarland, maar hij ging: Zondag 1 werd behandeld. Dat de ware troost nu alleen gelegen is in het kennen van Christus en het eigendom van Hem te zijn. En daarvan kende hij nu niets. Bovendien werden al zijn gerechtigheden als een wegwerpelijk kleed. Het werd een verloren zaak voor Daniël Bakker: 'Ik kon niet anders meer uitroepen dan: nu is het dan zeker voor eeuwig verloren! Maar terwijl ik daar een geruimen tijd gelegen had en niets anders deed dan om genade vragen, kwam mij deze waarheid voor: Want ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekeering (Matth. 9:13b)! Hierbij ging er als een lichtstraal in mijne ziele op en ik moest uitroepen: Wel, Jezus! zaligt Gij zondaren?! Dit is, voor zooverre ik mij bewust ben, de eerste openbaring van den Heere Jezus, die ik weet ontvangen te hebben'.

Dat met de eerste openbaring van Christus niet direct alles is opgelost, daar kwam Bakker ook achter. Hij kwam weer in het gemis en in de strijd terecht. En zo ging het voort tot in de maand april. Toen behaagde het de Heere hem te sterk te worden en hem te overwinnen. Het was toen, dat de Heere hem voorkwam als Rechter en hem toonde al zijn zonde en schuld van z'n kindsheid af. Het werd Daniël Bakker zo'n wonder dat God hem niet verdoemd had. Hij mocht de Heere van harte toevallen in Zijn heilig recht en het verdiende vonnis billijken. Maar toen ook liet de Heere Zich niet onbetuigd: 'Maar terwijl ik daar zoo stond, gaf de Heere mij om genade te vragen. En o, vrienden, toen ik daartoe verwaardigd werd, wat kwam er toen op eens

eene algeheele verandering en veruiming in mijne ziele. Daar openbaarde God mij Zijnen Zoon, den Heere Jezus Christus. Toen leerde ik verstaan, hetgene er geschreven staat in Joh. 6 vers 37: Al wat Mij de Vader geeft, zal tot Mij komen, en die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen'. En even verder schrijft Bakker: 'Maar nu werd 't ook mijne bede, om getrokken te mogen worden; en onder die bede was het, alsof ik werkelijk tot den Heere Jezus getrokken werd; waarop ik als zoo een diepschuldige tot Hem mocht komen, pleitende maar alléén op Zijn heilverdiensten. En, o wonder van genade! daar, mijne vrienden, was het, alsof al mijne pakken, lasten en bezwaren van mij afvielen van boven van mijn hoofd tot onder aan mijne voeten toe. Op hetzelfde oogenblik stortte Hij Zijne liefde, vrede en blijdschap in mijne ziele uit. Dat was niets anders, dan maar een verwonderend wegzinken in God. En dat aan zoo eenen, die hel en verdoemenis waardig was. Dat eeuwig wonder van Gods soevereine liefde, vrijmacht en genade kan ik nimmer uitspreken, maar zal voor den hemel bewaard blijven'.

Weg der heiligmaking

Van achteren heeft Daniël Bakker leren zien, dat hij heel wat tranen geschreid heeft, die toch nergens anders uit voortkwamen dan uit vijandschap tegen God, omdat hij God maar niet kon toevallen in Zijn heilig recht. Een mens wil wel bij zijn eerste overtuigingen de ruwe takken van de zondeboom afgekapt hebben, maar hij heeft er geen zin in om de ganse boom te verspelen. Hoe komt dat? Omdat we veel meer eigenliefde bezitten dan liefde Gods. Maar wie zijn leven wil behouden, zal het moeten verliezen.

Na de geschonken weldaad dacht Bakker dat hij nu alles wel te boven was. Dat hij voortaan op aarde niet anders te doen had dan God groot te maken. Dat duurde drie dagen en nachten, maar op de vierde dag werd het anders. Toen zeiden ze van bin-

nen, dat het toch onmogelijk was dat iemand wiens zonden vergeven waren, nog met zonden te doen zou hebben. Hij dacht zich bedrogen te hebben, maar 's avonds kwam de Heere wederom over: 'Met veel kracht en nadruk kwam mij deze waarheid op het harte: Mijn genade is u genoeg; want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht! Hierbij werd mijne ziele wederom verkwikt en getroost. Ik kreeg er ook tevens bij te zien, dat de weg der zaligheid ganschelijk buiten mij zelve lag in Christus'.

Daarna moest hij leren dat het hier toch een leven van op en neer blijft: 'Had ik het wat makkelijk en goed voor mijn gemoed, zag ik iets van de heerlijkheid Christi, dan was ik in mijne eigene schatting al een bijzonder Christen. Maar, was het daarentegen wat duister en verward in mijn harte, dan dacht ik weder: wat zal er nog van mij terecht komen?'

Een bijzondere verzekering mocht Bakker deelachtig worden met het woord uit Galaten 2: 'Want ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou. Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods, Die mij liefgehad heeft en Zichzelve voor mij overgegeven heeft'. Maar ook daarna bleef het niet lang rustig, want de noodzakelijkheid om nu God als zijn Vader te mogen leren kennen, werd van dag tot dag groter. Ook daarin mocht Daniël Bakker toepasselijk onderwijs verkrijgen en sedert die tijd is hij omtrent zijn staat voor de eeuwigheid niet meer zo geschud en bewogen als voorheen. Maar wat de stand van het leven betrof was er vaak een gemis: 'Ja, mijne vrienden! ik heb ondervonden, dat er na al de ontvangene genadegaven en weldaden, ook na de verzekering en verzegeling, wederom een uitlediging noodig is, om weder als een arme zondaar uit Zijne zegenrijke volheid te ontvangen ook genade voor genade. Zoo behaagde het den Heere, mij daarmee te begunstigen. Hij zond een honger en dorst in mijne ziele, waardoor ik bij alle mijne bevindingen en ondervindingen niet meer kon leven. Het ging mij eveneens als de Egyptenaars ten tijde van Jozef. Zij hadden, ten dage des hongers,

wel geld, vee en vaste panden, maar zij moesten het alles bij den Regent brengen voor brood; en toen zij eindelijk al hunne bezittingen aan de schatkist van Pharao ten offer gebracht hadden en de honger nog steeds bleef aanhouden, toen schoot er niets anders voor hen over, dan zichzelve aan Jozef aan te bieden; en zoo werden zij hem dienstbaar gemaakt'.

Wat heeft ook Bakker moeten ervaren dat een zondaar na ontvangen genade op de weg der heiligmaking zo moet leren armer en minder te moeten worden in zichzelf: 'In de rechtvaardigmaking had ik met mijne gedane en begane zonden te doen, maar in de heiligmaking met

mijn bedorven harte'. De Heere echter zal Zijn arme volk niet begeven noch verlaten. Ook dat was de ondervinding van Daniël: 'Wat er ook gebeure, ja, ook met mij gebeure; bergen mogen wijken en heuvelen mogen wankelen, maar de Heere zal in Zijne goedertierenheid niet veranderen en in Zijne getrouwheid zal Hij niet feilen. Want Hij zal nimmer laten varen de werken Zijner handen, maar trouwe zal Hij houden tot in aller eeuwen eeuwigheid. En het woord dat eenmaal uit Zijne vlekkelooze reine lippen is uitgegaan, zal Hij niet herroepen noch verkeeren'.

(wordt vervolgd)

's-Gravenpolder, Ds. J. Schipper

In orde

Naar aanleiding van één van de artikelen die door mij onder de titel *In orde* gedurende de laatste maanden in ons kerkelijk blad zijn geschreven, bereikte mij een vraag. Graag wil ik op hetgeen daarin naar voren wordt gebracht nader ingaan.

Her kiesbaar of aftreden

De vraag gaat over het periodiek aftreden van ambtsdragers. De vraagsteller citeert artikel 27 van de DKO waar staat dat "de ouderlingen en diakenen twee jaren zullen dienen en alle jaar zal het halve deel veranderd worden". De vraagsteller merkt op: dit is wel erg rigoureu. Maar, zo brengt hij naar voren, de praktijk onder ons is heel anders. Bij ons is de sfeer feitelijk zo dat een aftredende, die herkiesbaar is, uiteraard herkozen wordt. Gelukkig (dit wordt onderstreept door vraagsteller) is de mentaliteit zo dat een aftredende ambtsdrager, die herkiesbaar is, niet weggestemd wordt. Het zou als een blamage ervaren worden wanneer een ouderling niet herkozen werd. Je kunt het als leden hem niet aandoen hem niet opnieuw te stemmen. Moeten we misschien zeggen dat, zoals het nu bij ons gebeurt, weer wat sterk naar de andere kant doorgeschoten is?

Van vier eeuwen geleden

Laten we eerst eens letten op de tekst

van onze kerkorde. Deze is bijna vier eeuwen geleden vastgesteld. Wij richten ons van harte naar deze Dordtse regels voor het kerkelijk leven. Maar tegelijk moeten we eerlijk onder ogen zien dat er wel eens dingen in staan die we zo vandaag niet naleven. Ook niet kunnen naleven. Zo staat er bijvoorbeeld in artikel 4 van de DKO dat bij het beroepen van een predikant dit moet gebeuren "niet zonder goede correspondentie met de christelijke overheid ter plaatse". Dit deel van artikel 4 komen wij niet meer na. Wij zouden de band met de overheid in ons tijdsgewricht toch niet graag meer zo hanteren. Dat kan vandaag ook niet, alleen al vanwege het feit dat helaas van de meeste plaatselijke overheden niet te zeggen is dat zij christelijk zijn. Reeds bij de aanvaarding van de DKO als orde voor ons kerkelijk leven in 1907 heeft de eerste synode van onze gemeenten deze en dergelijke passages buiten werking gesteld. Er zijn meer artikelen in de DKO van 1618/1619 die wij niet toepassen. Zo zegt artikel 55 dat niemand van de gereformeerde religie een boek of geschrift de religie betreffende, mag uitgeven, vertalen of drukken dan na goedkeuring door de predikanten van de classis of de particuliere synode. Het is duidelijk dat dit niet werkt vandaag. Een ander voorbeeld vinden

we in artikel 57. Daar staat dat de vaders hun kinderen ten doop moeten houden. Ook dat doen wij in de regel niet. Natuurlijk moet zo'n artikel gezien worden tegen de achtergrond van die tijd. In de roomse kerk werden dopelingen gewoonlijk door peetouders ten doop gehouden. Van die lijn wilden onze gereformeerde vaders nadrukkelijk af. De ouders zijn verantwoordelijk voor de opvoeding en moeten die verantwoordelijkheid bij de doop op zich nemen. Wel handhaafde men in de begintijd de gewoonte van heel snel dopen. Vandaar dat de vaders hun kinderen ten doop hielden.

Het is goed dat we beseffen dat niet elk artikel van de DKO steeds helemaal letterlijk gebruikt kan worden. Laat ik daarvan nog één voorbeeld geven. Artikel 50 schrijft voor dat iedere particuliere synode naar de generale synode twee predikanten en twee ouderlingen zal afvaardigen. Als wij dat letterlijk zouden naleven, zou onze generale synode wel erg klein van samenstelling worden. Bij ons is gebruikelijk dat iedere particuliere synode vijf predikanten en vijf ouderlingen zendt. Nu gaat het natuurlijk niet aan te zeggen dat wij door dit te doen in strijd handelen met de DKO. Op deze wijze handelen we echt wel naar de DKO; immers naar de bedoeling ervan en op zulk een wijze die voor de kring van gemeenten in de huidige omstandigheden goed en dienstbaar is.

Dienstig voor de gemeenten

Laten we nu teruggaan naar de eigenlijke vraag: het periodiek aftreden van ouderlingen en diakenen. Zijn we op de goede weg zoals het onder ons gaat? Of zijn we feitelijk in strijd met onze kerkorde?

Laten we eerst artikel 27 eens geheel lezen. In dit artikel wordt eerst gezegd dat ouderlingen en diakenen twee jaar zullen dienen en dat elk jaar de helft veranderd zal worden. En vervolgens staat er dan achter: "...ten ware dat de gelegenheid en het profijt van enige kerken anders ver-eiste". De kerkorde wil dus rekening houden met wat voor een gemeente dienstig is. De bekende theoloog en kerkrechtdeskundige uit de tijd van de Nadere Reformatie Voetius vond aftreden na twee jaar te snel. Hij wilde liever drie of vier laten dienen. Dan kon de ervaring beter benut worden. In ons kerkelijk leven is het

gewoonrecht ontstaan dat om de twee of drie jaar een deel van de kerkenraad aftredend is. Veelal worden de (meeste) aftredenden dan ook weer herkiesbaar gesteld. Dit gewoonrecht is niet verkeerd. Het is dienstig voor de gemeenten. En een gewoonrecht heeft ook zeker gezag volgens de kerkordelijke lijnen. Het mag dus nageleefd worden.

Principes van de DKO gehandhaafd

Verder is vooral ook belangrijk dat bij onze werkwijze de wezenlijke principes uit het denken van artikel 27 gehandhaafd worden. In de eerste plaats is er het punt dat men niet *automatisch* langer dient dan de gestelde termijn, maar opnieuw kandidaat gesteld moet worden door de kerkenraad. Dat is wezenlijk. De kerkenraad stelt opnieuw kandidaat. Dit mag ook niet slechts een formaliteit zijn, maar moet zorgvuldig gebeuren. Het is daarbij ook niet zo dat een zittende ambtsdrager er zo ongeveer recht op heeft om opnieuw kandidaat gesteld te worden. De kerkenraad moet daarover eerlijk en objectief beslissen. Onder de aanroeping van de Naam des Heeren. Lettend op wat dienend is voor de gemeente en de ambten alleen toebetrouwend aan mannen die getrouw geacht kunnen worden. Mannen die de Heere daartoe genade en gaven schenkt. Als we dat zo neerschrijven, dan voelen we allen wel: wie is tot deze dingen bekwaam? En: hoe zullen we voldoende goede kandidaten vinden? Dat moet ons voorzichtig maken, juist in onze tijd die geestelijk en kerkelijk toch beslist niet rijk te noemen is. Het is niet genoeg dat we op formeel correcte wijze handelen, maar we moeten zeker ook de geestelijke inhoud niet veronachtzamen. Want wanneer dat wel zou gebeuren dan is dat niet tot stichting van de gemeente. En dan zou de Heere daarin ook zeker niet meekomen.

Een tweede punt dat heel wezenlijk is, betreft de verkiezing door de ledenvergadering. Deze mag uiteraard niet achterwege blijven. Daarbij is het goed en nodig dat de ledenvergadering in respect omgaat met aftredende broeders die herkiesbaar zijn. Dat moet zo zijn. Tegelijk is het ook het recht en zelfs de plicht van de ledenvergadering het belang van de gemeente in het oog te houden. Wanneer een aftredende ambtsdrager

met veel moeite dient en er is een andere broeder ook kandidaat die de gemeente beter zou kunnen dienen, dan mag de ledenvergadering zo stemmen dat de gemeente daar het meest mee gediend is. Of dat pijnlijk is voor een aftredende broeder mag geen doorslaggevende overweging zijn. Zo menselijk mag het niet toegaan in het vervullen van de ambten in het heilige huis des Heeren. Het gaat erom dat de gemeente des Heeren op de beste wijze gediend wordt. Dan kunnen er weleens moeilijke afwegingen gemaakt moeten worden. Vooral ook moet er eerlijk gehandeld worden. We mogen bijvoorbeeld niet door middel van stemmingen een andere geest in de kerkenraad proberen te krijgen, of mensen die godvrezend zijn en daarvan getuigenis afleggen in hun nauwgezette ambtsuitoefening wegstemmen omdat we hen lastig vinden. Zulke onheilige dingen mogen niet gebeuren. Laten we onszelf altijd eerlijk onderzoeken en ertegen waken aan zulke dingen mee te werken. Anderzijds moet iemand die niet herkozen wordt niet beledigd zijn wanneer een ander gekozen wordt die de gemeente met stichting goed kan dienen. Daarin moet de hand des Heeren gezien worden. Want het beleid van de stemmingen is van de Heere.

Verantwoordelijkheid voor 's Heeren Aangezicht

In dit licht moet ieder zijn eigen verantwoordelijkheid voor 's Heeren Aangezicht verstaan. Ook degene die aftredend is. Hij moet zich eerlijk voor 's Heeren aangezicht afvragen: is het goed voor de gemeente wanneer ik weer herkozen word? Zijn er anderen die met meer stichting zouden kunnen dienen? Ook een kerkenraad moet bij de kandidaatstelling ten volle de verantwoordelijkheid beseffen. En deze ook in biddende afhankelijkheid van het licht en de leiding des Heeren hanteren. Niet gemakzuchtig, maar zo dat ook hierin alle dingen eerlijk en met orde mogen geschieden. Dat er geen heerszucht of willekeur in de gemeente kome, of menselijke overwegingen een grote plaats gaan innemen. Ook mag er niet gehandeld worden vanuit vernieuwingsdrift of vanuit een afkeer van het oude. Het geestelijk welzijn en de stichting van de gemeente moeten eerlijk bevorderd worden. Een ieder verloochene dan zichzelf en zoeken de

zaak des Heeren te mogen dienen. Wat hebben we steeds de leiding en de genade des Heeren nodig. Dan kunnen er soms wel eens moeilijke dingen nodig zijn of gebeuren. Maar gelukkig mag anderzijds meestal de praktijk zijn dat aftredenden weer gekandideerd en weer gekozen mogen worden. Tot stichting van de gemeente. Niet omdat mensen het zo goed deden of doen. Maar door datgene wat de Heere verleent. Dan mag hetgeen onder ons gewoonte is, vaak tot welzijn strekken. Laten we daar vooral ook op letten. Daarover mogen we ons dan wel eens verwonderen. Want dan is de praktijk op veel

plaatsen (geweest) dat de Heere juist ook door middel van broeders die soms jaren dien(d)en Zijn Kerk onder ons heeft willen instandhouden en bouwen. De ervaring mocht ten nutte van de gemeente, en soms ook in breder kerkelijk verband, aangewend worden en tot stichting zijn. Daar moet het altijd maar om gaan: de eer des Heeren en de opbouw van Zijn gemeente. Dat bewerkte de Heere Zelf, want dat is ten diepste ons niet toebetrouwd. Gelukkig gaat het welbehagen door Christus' handen voort.

Dordrecht,

ds. P. Mulder

Boekennieuws

Ds. W. Silfhout, Gaven tot der mensen troost. Twaalf preken over feeststoffen. Uitgave +16 Jeugdvereniging 'Onderzoek de Schriften' ten bate van het Bouwfonds van de Elimkerk van Capelle aan den IJssel - Middewatering, 2004. Prijs (incl. verzendkosten): € 16,90.

Het kerkgebouw van onze gemeente te Capelle aan den IJssel - Middewatering is nog niet zo lang geleden aanzienlijk uitge-

breid wat betreft de vergaderruimten. Dat heeft natuurlijk geld gekost. Met het oog daarop is een bouwfonds gesticht. Ten bate van dit bouwfonds heeft de jeugdvereniging van de gemeente een aantal preken van hun herder en leraar, ds. W. Silfhout, vanaf preekcassettes uitgewerkt. De preken zijn vervolgens uitgegeven in een bundel die wij nu voor ons hebben liggen. Het is een heel mooi boek geworden wat betreft de uiterlijke vormgeving. Maar - en dat is toch waar het vooral om aan komt -

ook de inhoud is zeer waardevol. Onze Capelse broeder heeft twaalf feeststoffen verzorgd: één voor nieuwjaarsdag, een lijdensstof, één voor Goede Vrijdag, twee voor Pasen, één voor Hemelvaart, twee voor Pinksteren, één voor Advent, twee voor Kerst en één voor Oudejaarsdag.

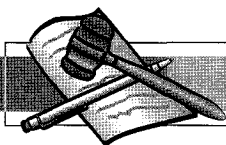
De heilsfeiten vormen het hart van de verkondiging. Daarom is de zuivere prediking ervan van het grootste gewicht. De stijl van broeder Silfhout is de kansel waardig, nooit oneerbiedig of gewild populair. Aan de exegese wordt recht gedaan in deze prekenbundel (ook bij moeilijke gedeelten, zoals op blz. 131-134), maar het bevindelijk element krijgt ook zijn plaats. Juist bij de heilsfeiten is het van het grootste belang Christus centraal te mogen stellen in de bediening des Woords, maar ook te preken hoe dit heilsfeit nu waarde krijgt in de harten van Gods kinderen.

De correctie van de preken is over het algemeen zorgvuldig verricht, op een enkele kleinigheid na. Misschien kan in een eventuele tweede druk de naam van een bekende wederdoper juist worden gespeld (Münzer i.p.v. Münster, blz. 127). Ds. P. Mulder, die de gemeente diende van 1991 tot 1999, heeft een inleidend woord op dit boek geschreven. We bevelen deze bundel voor persoonlijk gebruik én voor de leesdiensten van harte aan.

De prijs van de prekenbundel bedraagt inclusief verzendkosten € 16,90. U kunt het boek bestellen door dit bedrag (x aantal bundels) over te maken op gironummer 4620380 t.n.v. BAC Capelle, Moldau 14, Nieuwerkerk aan den IJssel.

Capelle aan den IJssel,

ds. A. Moerkerken

Kerknieuws

MUTATIES

KERKELIJK JAARBOEK 2004

- Adreswijziging kand. J.D.M. de Heer is met ingang van D.V. 20 augustus 2004: Willem Teellinckstraat 5, 4335 CE Middelburg, tel. 0118-613530
- Pag. 203, gemeente MELISKERKE. De nieuwe scriba van de diakonie is: J. Meijers, Corn. Jaspersestraat 10, 4365 BB Meliskerke, tel. 0118-561374

VERSLAG BEVESTIGING DS. C.G. VREUGDENHIL TE VLISSINGEN

Ds. A.B. van der Heiden heeft op 12 mei jl. ds. C.G. Vreugdenhil bevestigd als herder en leraar van de Geref. Gemeente te Vlissingen met de woorden uit Jesaja 52:7.

"Hoe liefelijk zijn op de bergen de voeten desgenen, die het goede boodschap, die de vrede doet horen; desgenen, die goede

boodschap brengt van het goede, die heil doet horen; desgenen die tot Sion zegt: Uw God is koning."

Thema: De boodschapper van het goede.

1. Die boodschapper van het goede doet vrede horen.
2. De boodschapper is een prediker van heil.
3. Hij predikt uw God is Koning.

Jesaja richt zijn boodschap tot het volk in Babel. Jeruzalem is verwoest en de tempel is met vuur verbrand. Dit alles om de zonde en de ongerechtigheid van het volk. Het schijnt dat de Heere Zijn volk aan de ondergang heeft prijs gegeven. Van 's mensen zijde is ook alle verwachting afgesneden. Maar nu het wonder, Jesaja mag de boodschap brengen dat God over dat volk met ontferming bewogen is. God verkiest Jeruzalem nog, naar Zijn eeuwig welbeha-

gen. Hij heeft dat volk lief met een eeuwige liefde. Die liefde kan nooit meer sterven. Vers 6: Ik ben het Zelf Die spreekt; Ziet hier ben Ik! Die Goddelijke ontferming zal aan het volk moeten worden bekend gemaakt. Hiervoor gebruikt de Heere boodschappers. Rom. 10. Die Naam moet gepredikt worden. Maar hoe zullen ze prediken, zo zij niet gezond worden. De O.T. profetie wordt verbonden met de N.T. verkondiging van het Goddelijk evangelie. God is met ontferming bewogen en Hij is het Die Zijn boodschapper zendt en zo'n wonderlijk rijke boodschap doet prediken. De oorzaak ligt in het onbevattelijke welbehagen van Hem, Die Zijn volk heeft liefgehad met een eeuwige liefde. Naar welke mensen ziet Hij nu om? Naar mensen die voor God verdoemelijk zijn. Mensen die vanwege hun diepe val in het paradijs van God vervreemd zijn. Kinderen des toorns. Over zulke mensen gaat God Zich ontfermen. Die gaat Hij roepen uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht. Ook nu nog zendt Hij Zijn dienaren uit om de boodschap van leven en dood, wet en evangelie, Adam en Christus

te laten prediken. De apostel wijst op het hemelse mandaat, de hemelse volmacht, waarmee de dienaren dat Woord verkondigen. Hij zegt: 'Hoe zullen zij prediken zo zij niet gezond zijn. Welnu, gemeente van Vlissingen, het is opnieuw dat de Heere een van Zijn dienaren naar u gezonden heeft om de boodschap van de gekruisigde Christus te prediken. Om de rijkdom van het evangelie van Gods genade te prediken aan mensen verloren in schuld. Hij komt tot u in de naam van zijn Zender, Die vrede doet horen. Wat een onuitsprekelijk rijk woord. Vrede! Sjaloom! Dit woord heeft eigenlijk drie betekenissen: a. Vrede met God, verzoening met God. Dan zit er niets meer tussen. b. Vrede met je geweten, vrede in je hart. c. Vrede met de omstandigheden, vrede met de weg die God met u gaat. Dit is een werk van God de Heilige Geest. Van nature geen vrede, maar in oorlog met God. Er kan nooit meer vrede zijn, tenzij de oorzaak van de onvrede wordt weggenomen. Hoe is het dan nu mogelijk dat de boodschapper die God tot u gezonden heeft de opdracht heeft ontvangen om te spreken van vrede? Hoe kan dat? Omdat Hij van eeuwigheid gedachten van vrede heeft in de gezegende Christus, Die het vleesgeworden Woord is. In Hem heeft God Zijn eeuwige vredegedachten geopenbaard. Voor de inhoud en de grond van die vrede verwijzen wij u naar Jesaja 53: "De straf die ons de vrede aanbrengt was op Hem en door Zijn striemen is ons genezing geworden". Buiten Jezus is er geen vrede mogelijk. Het is vanuit dat Goddelijk welbehagen, dat de Heere dienaren zendt om die vrede te prediken. Om de gerechtigheid van Christus bekend te maken. Wat heeft die boodschap een rijke inhoud. Om doodschuldigen te prediken: "Zie het Lam Gods dat de zonde der wereld wegneemt". Om de heerlijkheid en de gewilligheid en de noodzakelijkheid van het Lam Gods aan te wijzen. In de tweede plaats: Heil doen horen. Hierin wijst hij aan dat God het Zelf is Die deze vrede in de harten van zondaren toepast en deelachtig maakt. Hij Die de naam Jezus draagt, Die de Vredevorst is, Hij is het Die Zijn volk zalig maakt van hun zonde. Hij is ook de Zaligmaker van toepassing. Hij is de Heiland. De Heilaanbrenger, Die heil doet horen. Die heling schenkt. Die de breuk heet. Zijn werk is een volkomen werk. Nu mogen de boodschappers het zeggen, dat de Heere naar Zijn eeuwig welbehagen dat heil doet horen. God zond ook een boodschapper tot u, opdat hij door de kracht en de bediening van de Heilige Geest, door de prediking van het Woord, dat God het grote werk in zondaarsharten zal gaan verheerlijken. Dat doet de Heere Zelf. Hij brengt met smeking en gewezen aan Zijn voeten. Die heil doet horen. Het is niet alleen nodig dat de boodschap gebracht wordt, maar dat het door de bediening van de Heilige Geest ook in uw hart kracht mag ontvangen. De Heere zegt: "Ik zal het

doen horen". Het zal niet tevergeefs gepredikt worden. God Zelf schept voor dat gepredikte Woord een gehoor. Doden zullen horen! Wat? Dat wij mensen in de ballingschap vervreemd van God leven. Dat we kinderen des toorns zijn. En de heerlijkheid Gods derven. Kent u het? Geen hoop en zonder God in de wereld. Maar juist ook dan heil doen horen. Het is het liefste werk van een dienaar des Woords, dezulken toe te roepen: "Troost, troost Mijn volk, spreek naar het hart van Jeruzalem..." Geen heerlijker en aangenaamer werk dan hen toe te roepen: 'O alle gij dorstigen! komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld, en zonder prijs, wijn en melk!" Geen heerlijker taak dan te prediken: "Komt allen tot Mij..." Heil doen horen!

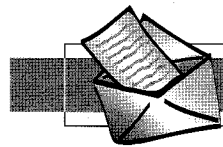
Onze derde gedachte: tot Sion. Niet Bazan of de grote Hermon. God Zelf begeerde Sion tot een woning om aldaar geëerd te worden. Uw God is koning. Kantt. S.V.: te weten: Christus Jezus Die Zijn kerk regeert door Woord en Geest. Hij zal Sion leiden, dwars door de strijd, door de macht tot het eeuwige licht. Tot de eeuwige overwinning. De Heere zal naar Sion blijven omzien. Zij kan zich door eigen schuld van God verlaten voelen, maar dan zegt de Heere: "Kan ook een moeder haar zuigeling vergeten,... Zo zal Ik u toch niet vergeten, Ik heb u in beide handpalmen gegraveerd". Uw God is Koning. Daar ligt

de zekerheid van de kerk in gewaarborgd en verankerd. De poorten van de hel zullen Zijn gemeente niet overweldigen.

Wij jagen vaak naar talenten, de stem van de boodschapper is in de oren van de hoorders soms alles. Maar de Heere spreekt niet over de stem, het karakter van de boodschappers. Maar de voeten! De liefelijkheid ligt niet in de boodschapper, maar in de boodschap. Ef. 6. De Heere wijst ons op de gang, die Hij met de boodschappers gaat. Liefelijk. Hoe tot liefde wekkend en uitnodigend, iets dat waard is om bemind te worden. Liefde tot Hem de grote Zender, Die de boodschap laat brengen. Als we die vrede, dat heil en het Koningschap in de prediking mogen horen, dan eindig je nooit in een mens. Maar dan krijgt God de eer, Die zo onuitsprekelijk liefelijk is. Maar dan zult u ook de boodschapper liefhebben om de boodschap die hij brengt en zult hem hoogachten. Ik hoop voor u dat hij liefelijk mag zijn in de boodschap die hij brengt. In de boodschap van wet en evangelie, zowel van onze doodstaat als van de boodschap van heil. Tot roem van Gods genade. Amen.

Daarna volgt de bevestiging van ds. Vreugdenhil als herder en leraar van de gemeente van Vlissingen, waarbij hij zich met een hartelijk "Ja ik, van ganser harte" aan de gemeente verbindt.

Ouderling K. Walhout

Berichten

VOGG BELEGT LANDELIJKE ORGEL- EN SAMENZANGDAG

Op zaterdag 4 september 2004, Deo Volente, houdt de Vereniging van Organisten der Gereformeerde Gemeenten (VOGG) voor de derde maal een landelijke orgel- en samenzangdag. Plaats van samenkomst is de Eusebiuskerk te Arnhem. De organisten Jan Jongepier en Jan Wisse bespelen zowel het hoofdorgel van Strümpfler als het koororgel van Van Vulpen. Het thema van de dag is: "Kom, ga met ons" - Psalmen zingen in Arnhem. Tijdens de ochtendbijeenkomst, die om 10.00 uur begint, bespeelt Jan Jongepier de beide orgels en begeleidt hij de samenzang. Aan het eind van de ochtend worden de huishoudelijke zaken van de vereniging besproken, w.o. het beleidsplan van de VOGG voor de komende vijf jaar. Tijdens het middagprogramma (aanvang 13.30 uur) wordt het samen zingen van psalmen verder uitgediept met behulp van diverse vormen van samenzang en samenzangbegeleiding.

Rond 16.00 uur wordt de dag besloten. De toegang is vrij.

CURSUS GODSDIENST ONDERWIJS (CGO)

De lessen van het nieuwe cursusjaar 2004-2005 beginnen D.V. op de hieronder vermelde tijden en plaatsen. In elke cursusplaats vindt in de eerste les ook de gezamenlijk de jaaropening plaats. Daarmee vervalt dus de centrale jaaropening in Rotterdam (die aanvankelijk gepland was op 2 september). De docenten die hieronder tussen haakjes zijn vermeld, zullen de opening in die plaats verzorgen.

Amersfoort: zaterdag 28 aug., 8.30 uur (ds. W. Visscher);

Dordrecht: zaterdag 28 aug., 8.30 uur (ds. P. Mulder);

Goes: zaterdag 4 sept., 8.30 uur (ds. D. de Wit);

Gouda: donderdag 26 aug., 19.15 uur (ds. G. Clements);

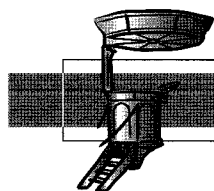
Rijssen: zaterdag 28 aug., 8.30 uur (ds. D.W. Tuinier).

E-cursus (Gouda) woensdag 1 sept., 19.15 uur (J. de Jager).

Aan de docent die een P-cursus begint, wordt gevraagd de opening van de eerste les een wat officieel karakter te geven. De P-curussen beginnen op de volgende plaatsen en data:

Amersfoort: dinsdag 7 sept., 19.30 uur.
Capelle a/d IJssel: donderdag 9 sept., 19.30 uur.
Yerseke: dinsdag 14 sept. 19.30 uur.

Boven; Hendrik-Ido-Ambacht 19.30 uur ds. Hakvoort; Naaldwijk 19.45 uur ds. Visscher; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. Brugge; Nijkerk 19.30 uur ds. Van Dieren; Ouddorp 19.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Kleppe; Stolwijk 19.30 uur ds. Tanis; Uddel 19.30 uur ds. Mouw (Bijbellezing).

Predikbeurten

ZONDAG 22 AUGUSTUS 2004

Aagtekerke 9.30 uur en 19.00 uur ds. Boogaard; Aalburg 14.30 uur ds. Melis; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Almelo 15.00 uur ds. Schreuder; Alphen aan den Rijn 19.00 uur ds. Golverdingen; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Andijk 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. Meeuse; Arnhem 10.00 uur ds. Kattenberg en 16.00 uur leesdienst; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Hoogerland; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Breda 14.30 uur ds. M. Karens; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 15.30 uur kand. De Heer; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Delft 19.15 uur ds. Zippro; Deventer 15.30 uur ds. Hoogerland; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. Driessen; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. P. Mulder; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 19.00 uur ds. Schot; Enkhuizen 19.00 uur ds. Neele; Enschede 18.00 uur ds. Tuinier; Enter 9.30 en 16.00 uur ds. Brugge; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Goes 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Gorinchem 18.45 uur ds. Kattenberg; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur leesdienst; 's-Gravenpolder 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 19.00 uur ds. Clements; Groningen 9.45 en 15.30 uur ds. Moens; Haamstede 18.00 uur ds. Vreugdenhil; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 19.00 uur ds. P. Mulder; Houten 11.00 en 17.00 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Baan; Kapelle-Biezeling 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 uur ds. Van Aalst en 18.00 uur kand. De Heer; Kortgene 10.00 en 14.30 en 18.30 uur stud. Van Manen; Krabbendijke 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Krimpen a/d IJssel 15.00 uur ds. W.J. Karels; Leerdam 15.30 uur ds. Tanis; Lelystad 17.30 uur ds. Baan; Lisse 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Meliskerke 14.30 uur ds. Van Gelder; Middelburg-Centrum 9.30, 14.00 en 18.30 uur ds. Van Dieren; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. P. Blok; Moerkapelle 18.30 uur ds. Paul (doven-

tolk); Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. De Wit; Nieuwdorp 14.00 uur ds. Verweij; Nieuwer ter Aa 10.00 en 15.00 uur ds. G. Pater; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. Gunst (kerk aan de Ooststraat); Nijkerk 9.30 en 18.30 uur kand. Bakker; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Oosterend-Textel 11.15 en 16.30 uur leesdienst (in Ned. Herv. Kerk); Oostkapelle 15.00 uur ds. Vreugdenhil; Opheusden 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen; Oudemirdum 9.30 en 19.00 uur ds. Schipper; Puttershoek 14.30 uur ds. De Wit; Rheden 10.00 en 17.30 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk 17.00 uur ds. Van Aalst; Ridderkerk-Slikkerveer 16.30 uur ds. Kattenberg; Rijssen-Noord 9.30, 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 uur ds. J. Karels en 18.30 uur (H.D.) ds. Mol; Rijssen-Zuid 9.30 uur en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 19.15 uur ds. Van der Net; Rotterdam-Zuid 10.00 en 17.00 uur ds. Mijnders; Rotterdam-Zuidwijk 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Scherpenisse 9.30 en 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Sint Philipsland 9.30 en 18.30 uur stud. Van Belzen; Soest 19.15 uur ds. Meeuse; Sprang Capelle 9.30 en 18.00 uur ds. Van Dijk; Stolwijk 10.00 uur ds. Paul en 15.00 uur kand. Beens; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Tuinier; Tholen 10.00, 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Tanis; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Utrecht 10.00 uur ds. Kleppe en 17.30 uur ds. G. Pater; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 15.00 uur ds. F. Mulder; Vlaardingen 19.00 uur ds. Silfhout; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur leesdienst; Waarde 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Woerden 10.00 en 19.00 uur ds. C. Harinck; Wolphaartsdijk 9.30, 14.00 en 18.00 uur kand. Terlouw; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Verweij en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 uur leesdienst en 16.00 uur ds. C. Harinck; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Baaijens; Zwolle 19.00 uur ds. Kleppe.

DINSDAG 24 AUGUSTUS 2004

Aalst 19.30 uur ds. Van Krimpen; Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur ds. Van

WOENSDAG 25 AUGUSTUS 2004

Aagtekerke 19.30 uur stud. Van Belzen; Aalburg 19.30 uur ds. L. Blok; Andijk 19.30 uur ds. Hogchem; Berkenwoude 19.30 uur ds. Brugge; Bodegraven 19.30 uur ds. Baan (voor de zending); De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. Van Boven (bijbellezing); Haarlem 19.30 uur ds. Clements; Hilversum 19.45 uur ds. W.J. Karels; Kampen 19.30 uur ds. Schipper; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. Mondria; Krimpen a/d IJssel 19.30 uur ds. Schot; Middelharnis 19.30 uur ds. M. Karens; Mijdrecht 19.30 uur stud. Van Manen; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. Tuinier; Opperdoes 19.30 uur ds. Hoogerland; Poederoyen 19.30 uur ds. Van Dieren; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. Kattenberg; Rotterdam-Zuid 19.45 uur ds. De Wit; Scherpenzeel 19.30 uur ds. F. Mulder; Sint Philipsland 19.30 uur ds. Verweij (H.D.); Zwijndrecht 19.30 uur ds. Visscher; Zwolle 19.30 uur ds. P. Mulder.

DONDERDAG 26 AUGUSTUS 2004

Amsterdam-Noord (Melkweg 16) 19.30 uur ds. Meeuse; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. Neele; Leerdam 19.30 uur ds. Hoogerland; Melissant 19.30 uur ds. Silfhout; Poortvliet 19.30 uur ds. M. Karens; Puttershoek 19.30 uur ds. L. Blok; Scherpenzeel 13.45 uur ds. F. Mulder (huw. bev.); Tricht-Geldermalsen 19.30 uur ds. Baan (voor de zending).

VRIJDAG 27 AUGUSTUS 2004

Den Helder 19.30 uur ds. P. Mulder; Oostburg 14.00 uur ds. Vreugdenhil (huw.bev.); Stolwijk 15.15 uur ds. Golverdingen (huw. bev.); Yerseke 14.15 uur ds. Verweij (huw. bev.).

ZATERDAG 28 AUGUSTUS 2004

Werkendam 15.00 uur ds. M. Karens (dovendienst).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN Alkmaar:

Kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur evangelist G. Baan.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Samenkomsten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur.

U bent hartelijk welkom in onze evangelisatiepost van dinsdag t/m zaterdag tussen 10.00 - 16.00 uur!

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; diensten iedere

zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist A. van Setten; Prot. Kerk, Oude Barreellei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur evangelist H.J. van den Boogaart. U bent hartelijk welkom in de BIJBEL-winkel van dinsdag-zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

Advertenties

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Goudswaard, heeft met droefheid kennis genomen van het overlijden van haar oud- ambtsbroeder de heer

G. HEISTEK

in de leeftijd van 88 jaar

Van 1972 – 1987 heeft hij de gemeente mogen dienen in het ambt van Diaken. Met dankbaarheid gedenken we het werk wat hij in de gemeente met de hulp des Heeren heeft mogen doen.

De Heere gedenke en ondersteune zijn vrouw, kinderen, kleinkinderen en andere familiebetrekkingen met dit grote verlies en heilige deze roepstem aan ons aller hart.

S. van Steensel, preses
A.C. Visser, scriba

Goudswaard, 6 augustus 2004

Voor een paar dagen of langer gezelligheid en sfeer, **Pension "De Peel"**, gelegen in de mooie Betuwe, waar het gewoon goed is. Fam. Knuivers, Boveneindsestraat 14, 4041 EJ Kesteren. Tel. 0488-481687.

Website op zondag sluiten?

Kijk op <http://www.heinosoft.nl/zondag/>

Of bel 015-2128463, email: info@heinosoft.nl

**Airconditioning
op de
Preekstoel**

Bel Aktie 010-4517471

TE KOOP EDE

Ruime maisonnette-woning met 4 kamers
Voorzien van laminaat, CV, open keuken.
Vraagprijs: € 147.500

Voor meer informatie: 0318-617694

www.vginkel.nl

Voor info bel:
0416-692787
of
0341-425712

**Reformatische Vereniging van
Ongewild Kinderloze Echtparen**

TE KOOP JOHANNUS Sweelinck-20

in oudh. eiken. Incl. orgelbank,
vol pendaal en rolluik.
In perfecte staat. 4,5 jaar oud.
€ 5.500,- tel. 0182-631293

Harkes Begravenissen

Berkenbroek 7
2811 NZ Reeuwijk
tel. 0182 - 30 04 23

Dag en nacht bereikbaar

*Wij verzorgen
alleen begravenissen*

TOT 35% KORTING*

Bungalowpark
"De Verrassing"

Oosterend - Texel

Rust en ruimte,
alle jaargetijden,
in eigen sfeer.

Kom op vakantie in onze (luxe en vrijstaande) bungalows (met CV) of stacaravans (18 accommodaties). Ook deelwonen zijn mogelijk. Bel voor de brochure met foto's en prijzen.

*) Last-minute-korting voor week 35 en 36.

Reserveer nu, bel 0222 31 83 91

J. Slingerland

natuurstenen vloeren

- ◀ Kerken
- ◀ Verenigingsgebouwen
- ◀ Bedrijfsruimten
- ◀ Particulieren

**De allerbeste kwaliteit
voor de absoluut
laagste prijs!**

Venusstraat 10, 3371 TR Hardinxveld-Giessendam
T 0184 - 611917, F 0184 - 610779, M 06 - 51800877

SHG

Uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland biedt de SHG gekwalificeerde kraamzorg, gezins-, en bejaardenzorg die aansluit bij uw manier van leven. Dit houdt voor ons in dat Bijbelse normen en waarden de basis vormen voor uw dagelijkse levenshouding en mediagebruik.

Gekwalificeerde kraamzorg

Meldt u tijdig aan (om teleurstelling te voorkomen). U kunt ons dagelijks telefonisch bereiken. Bel 033 - 277 45 47 of 0342 - 49 21 55

Gezins- en bejaardenzorg

Voor gepaste hulp in uw situatie kunt u de SHG via het telefonisch spreekuur bereiken onder telefoonnummer 0166 - 65 26 05.

Op werkdagen van 8.30 - 10.30 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 20.00 uur.

De gratis brochure zenden wij u graag toe.

er capaciteit voor
zijn er op het moment
rker Internationale Rode Kruis)

geleverd aan
in Bredjing
25.000 vruchteling
moeten het met
drinkwater. de
Op
chtelingen
iro
rouwvervoe
wordt schoude
laatste wens

HERINNERING

Uw gedachten over een uniek gedachten geven
wij gestalte in natuursteen. Vraag naar het
boek met vele voorbeelden.

Grafgedenktkens

Zandee & de Kuijper

Goes: Ronde Ringbaan-West
Telefoon (0113) 216555

Middelburg: Arnesteiweg 40
Telefoon (0118) 612579

Zoetermeer: Argonstraat 66
Industrieterrein Lansinghage
Telefoon (079) 3615010

Email: info@grafgedenktkens.nl

Van Horssen bv

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

CHR. BEGRAFENISONDERNEMING G. WESCHER

Regentesselaan 43 tel. (0154) 626641
3905 GT Veenendaal Fax: (0154) 626641

BEGRAFENISONDERNEMING R.C. BROUWER

Voor een verantwoorde
en stijlvolle begrafenis

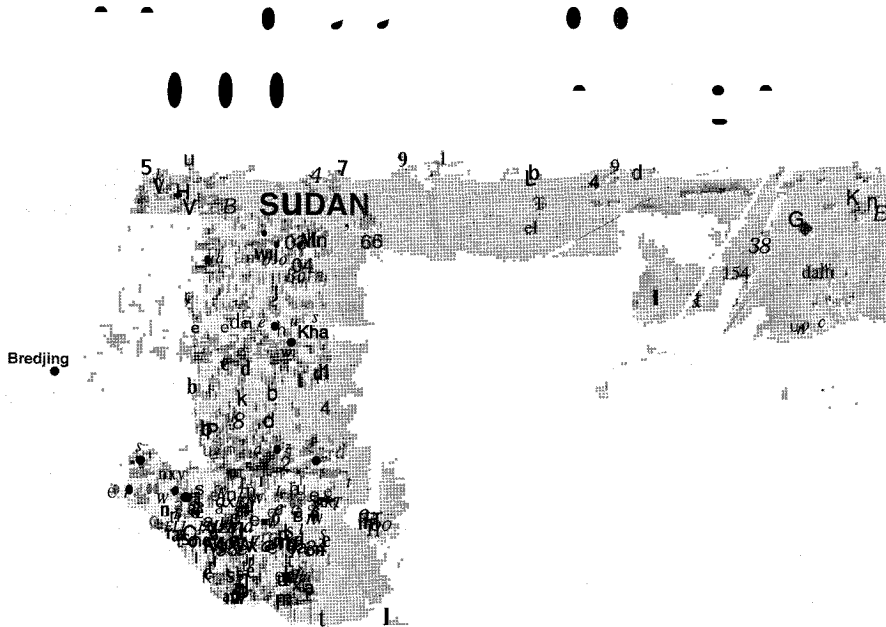
- * mogelijkheid voor thuis opbaren
- * eigen rouwvervoer
- * kist wordt schoudergedragen
- * gratis laatste wens boekje

R.C. Brouwer Bentincklaan 1a, Leersum
tel. 0343-461880 b.g.g. 06-51504726

- Amerongen - Amersfoort - Doorn - Elst -
Langbroek - Leersum - Maarn - Maarsbergen -
Rhenen - Woerden - Woudenberg -

Begrafenisverzorging Kina

Begravenissen in Capelle a/d IJssel
e.o. D.W. Schipper, tel. 010-458 31 12.
Wij verzorgen geen crematies.

begrafenisverzorging T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen,
Rotterdam, Gouda, den Haag
en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een
door u gewenst uitvaartcentrum
of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13

3131 ES Vlaardingen

Tel. 010 - 4600509

RZ T T E B L F

- Voor een waardige en stijlvolle verzorging van begrafenis, naar wens van de familie;
- Geen crematies;
- Opbaren met kistkoeling in het sterfhuis of in de voor u bekende aula's;
- Dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden; ook voor de verzorging van de overledene door een gediplomeerde verpleegster.

AL UW PERSOONLIJKE WENSEN WORDEN DOOR
ONS IN ALLE RUST EN VERTROUWELIJK BEHARTIGD.

NOBIS